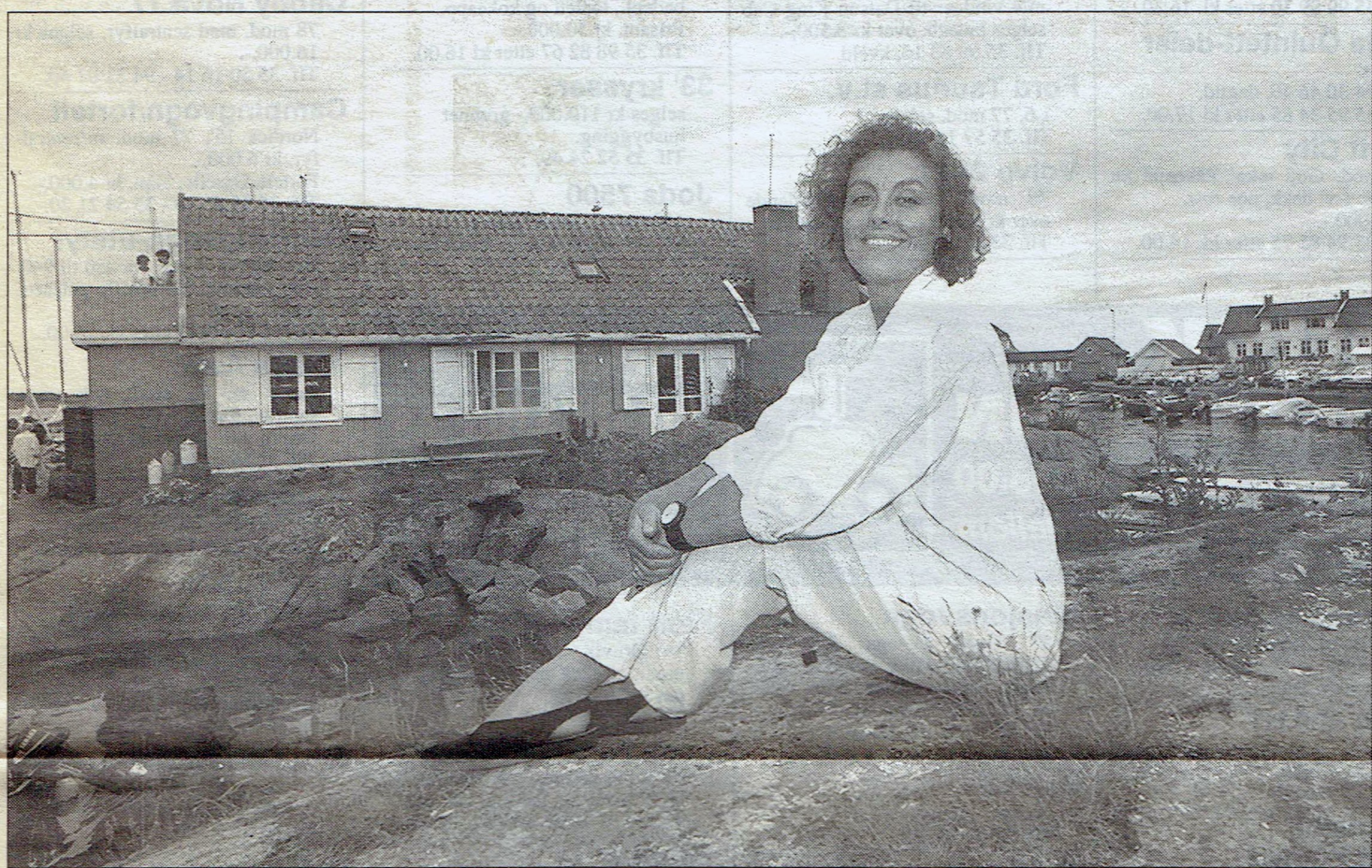

ONDURDIS: Driver av Rekefabrikken, Vigdis Yran Dale, mottar søndag Ondurdis-prisen for sitt «norrøne» engasjement i utviklingen av Nevlunghavn.

FOTO: INGE FJELDDALEN

- HUN HAR FOR- VANDLET FORFALL

NEVLUNGHAVN: Det er det idéfellesskapet Allgrønn mener driver av Rekefabrikken i Nevlunghavn, Vigdis Yran Dale, har gjort. Søndag mottar hun den såkalte Ondurdis-prisen for å ha forvandlet en forfallen rekefabrikk-bygning til en av landets ledende kulturinstitusjoner.

Rekefabrikken har 40 000 besøkende i sommermånedene, bare Fylkesmuseet i Tønsberg kan vise til bedre oppslutning i Vestfold fylke. På landsbasis seiler Rekefabrikken opp som den sjettede best besøkte kulturinstitusjon.

Men etter denne sesongen er det slutt. Vigdis Yran Dale får ikke forlenget leiekontrakten.

– Det er ikke alltid man lykkes med å dra i gang noe på et lite sted, det har vel noe med de mekanismene å gjøre, tror Yran Dale.

HÅN MOT ILDSJEL

Nå overtar i stedet den lokale båtforeningen bygget, mens Yran Dale fortsetter med å drive videre sitt andre foretak, nemlig Nevlunghavn Gæstgiveri.

– Stedsutvikling bæres av ildsjeler, og dette er et hån mot en ildsjel, sier Erling Okkenhaug, Allgrønns talsmann. Søndag overrekker han Vigdis Yran Dale Ondurdis-prisen, et bronserelieff laget av Arendal-skulptøren Arne Vinje Gunnerud. Til opplysning elsket Ondurdis, også kalt Skade, ifølge norrøn mytologi å stå på ski. Hun fulgte nøye med på hva som skjedde på Allgrønn, eller jorden.

Ondurdis-prisen er tidligere tildelt blant annet prinsen av Wales, Arne Haukvik og Thorbjørn Berntsen.

Vigdis fikk Ondurdís-prisen

Vigdis Yran Dale kom i godt selskap da hun i går ettermiddag ble tildelt Allgrønns Ondurdís-pris. Tidligere er prisen gitt til bl.a. prins Charles og miljøvernminister Thorbjørn Berntsen

Bakgrunnen for tildelingen av Ondurdís-prisen til Vigdis

Yran Dale er hennes engasjement og ti års drift av kulturinstitusjonen Rekefabrikken i Nevlunghavn. I går hadde Vigdis Yran Dale invitert til en uformell sammenkomst på Nevlunghavn Gjæstgiveri. Der viste hun bl.a. den gamle reklamefilmen «Sommer i

Nevlunghavn», en kuriositet fra 1921 som har dukket fram fra et gammelt kinoarkiv. Selv om dette var ment å være hovedattraksjonen da folk hadde stuet seg sammen i Den røde Stuen, var det Vigdis Yran Dale som selv skulle komme til å stå i fokus.

- Ressurspersoner som Vigdis Yran Dale betyr mer for stedsutvikling enn stortingsmeldinger og politiske vedtak. Vi har i en årrekke gledet oss over hennes pågangsmot, og har opplevd at hun har forvandlet en ubrukt og nærmest forfallen rekefabrikk til en kulturinstitusjon som i ti år har gledet lokalbefolkningen og hundrede tusener av tilreisende. Det synes klart at synliggjøringen av stedets kvaliteter og verdiskapningen etter hvert har fått enkeltpersoner i lokalmiljøet til å kaste sine øyne på stedet, ja med slik kraft at man har klart å få disposisjonsrett over eiendommen til ny aktivitet.

For pågangsmot: For sin 10-årige kulturinnsats for Rekefabrikken i Nevlunghavn ble Vigdis Yran Dale tildelt Allgrønns Ondurdís-pris. Allgrønn var representert ved Erling Okkenhaug, (t.h.) og Frithjof Andersen.

Det er aldri lett å komme utenfra til et lokalsamfunn og peke på det opplagte. Gode idéer kan like gjerne bli et slag i fjeset på lokale krefter, som føler at dette er noe man skulle ha tenkt på selv. «Stridsgudinnen Vigdis» har klart å stå på, til tross for at en liten gruppe mennesker i Nevlunghavn har motarbeidet hennes begeistring for både stedet og mulighetene, understreket Allgrønns Erling Okkenhaug da han overrakte prisen, vel vitende at Rekefabrikken nå skal bli antikvitetsforretning sommerstid.

Idefellskapet Allgrønn har de siste årene vært involvert i flere prosjekter for stedsutvikling i Norge. Derfor har de vært opptatt av personer og grupperinger som også viser evne til alternative innspill. Ondurdís-prisen er tidligere blitt tildelt ordfører Arne Hærnes i Sør-Fron fordi han tok vare på eiendommen Dale-Gudbrands gård til historisk utvikling og til Nansenskolen. I 1992 ble den gitt til prins Charles gjennom hans «Urban Village Group», i 1993 til Arne Haukvik for hans innspill for Fillipstadsaken i

Oslo, og samme år til miljøvernminister Thorbjørn Berntsen for hans endelige beslutning om å spare Oslos sentrale sjøfront for skjemmende utfylling. Sånn sett er Vigdis Yran Dale i eksklusivt selskap.

- I dag snakkes det mye om stedsutvikling. Historie og kulturbakgrunn blir stadig oftere brukt som inspirasjon for tiltak som gjennomføres. Mennesker som Vigdis Yran Dale betyr derfor svært mye. Hun har iverksatt ideer og gjennomført dem i troen på de kvaliteter Rekefabrikken har innebært, uten en gang å sette krav til offentlig støtte. Hun har til og med fått Larviks kulturpris for dette arbeidet. Det er en hån mot kulturlivet at Vigdis Yran Dale ikke lenger kan drive denne delen av sin virksomhet, understreket Okkenhaug.

Ondurís stammer fra norrøn mytologi, skigudinnen som vokter over Allgrønn, hennes jord. Med Ondurís-prisen har Allgrønn tatt henne ned fra fjellene for å hjelpe henne å vokte menneskenes levevilkår i byer og steder.

Per Marvin Tenum

FOTO: PER MARVIN TENNUM